

Na temelju članka 58. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“, broj 71/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18), članka 38. Pravilnika o zaštiti na radu Splitsko-dalmatinske županije („Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije“, broj 45/22) i članka 39. Statuta Splitsko-dalmatinske županije („Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije“, broj 125/19, 22/20 i 21/21), Župan Splitsko-dalmatinske županije 9. svibnja 2022., donio je

PRAVILNIK O ZABRANI, POSTUPKU I MJERAMA UTVRĐIVANJA STANJA ALKOHOLIZIRANOSTI I DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI

1. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuje se apsolutna zabrana uživanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti na radnim mjestima u vrijeme rada, način utvrđivanja prisutnosti alkohola, droga ili drugih sredstava ovisnosti u tijelu, krvi ili tjelesnim tekućinama (u daljnjem tekstu: testiranje) za vrijeme rada postupanje s osobama zatečenim na radnom mjestu pod utjecajem alkohola, droga ili drugih sredstava ovisnosti i mjere kroz sankcije za radnike te Protokol za testiranje.

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose jednako na muški i ženski rod.

Članak 3.

Poslodavac u smislu ovog Pravilnika je pravna osoba Splitsko-dalmatinska županija (u daljnjem tekstu: Županija) za kojeg radnik na radu obavlja poslove.

Ovlaštena osoba za zastupanje Poslodavca je Župan Splitsko-dalmatinske županije (u daljnjem tekstu: Župan).

Radnik u smislu ovog Pravilnika je fizička osoba koja je u radnom odnosu u Županiji i druge osobe koje nisu u radnom odnosu u Županiji, ali obavljaju u Županiji određene poslove i aktivnosti te rade u prostorima i prostorijama Županije (u daljnjem tekstu: radnik).

Ovlaštenik je radnik Županije kojem je Župan dao ovlaštenje za provedbu mjera zaštite na radu (u daljnjem tekstu: ovlaštenik).

Odgovorna ovlaštena osoba u smislu ovog Pravilnika je radnik Županije kojega je Župan ovlastio za provođenje postupka provjere prisutnosti alkohola, droge i drugih sredstava ovisnosti.

Članak 4.

Propisane mjere i postupci sastavni su dio sustava unapređivanja sigurnosti i zdravlja radnika, sprječavanja ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i drugih bolesti u vezi s radom, a odnose se na:

- zabranu rada i dolaska na posao pod utjecajem alkohola,
- zabranu unošenja i konzumacije alkoholnih pića na mjesta rada,

- utvrđivanje postupka provjere alkoholiziranosti,
- odgovorne osobe za provedbu mjera zabrane zloupotrebe alkoholnih pića,
- zabranu provjere alkoholiziranosti,
- obavještanje radnika o štetnosti ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost
- suradnju ovlaštenika Županije sa stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu
- mjere koje se provode nakon utvrđene alkoholiziranosti radnika

2. IZUZEĆA

Članak 5.

Županija ne smije provjeravati je li pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti izuzev alkohola, radnik koji mu je predao potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti te u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti i da uzima supstitucijsku terapiju, ali može zatražiti ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti toga radnika za obavljanje povjerenih mu poslova.

Ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti iz stavka 1. ovog članka daje specijalist medicine rada

Potvrdu da se radnik nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti, odnosno u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti i da uzima supstitucijsku terapiju izdaje ustanova kod koje se provodi program .

3. ZABRANA UŽIVANJA ALKOHOLA I DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI

Članak 6.

Zabranjen je dolazak na posao u alkoholiziranom stanju ili pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti.

Zabranjeno je unošenje i uzimanje alkohola i drugih sredstava ovisnosti tijekom radnog vremena.

Radi osiguranja sigurnosti i zdravlja svih radnika kao i očuvanja imovine Županije, radnik je dužan pridržavati se zabrane rada pod utjecajem alkohola, droga i drugih zabranjenih supstanci.

Postupanje radnika protivno prethodnom stavku, smatra se postupanjem koji ugrožava opću sigurnost i zdravlje radnika i imovinu Županije, te predstavlja osobito tešku povredu radne obveze radnika iz radnog odnosa.

Članak 7.

Pod pojmom alkohola smatra se bilo koja vrsta alkoholnog pića.

Pod pojmom droge misli se na bilo koju tvar prirodnog ili umjetnog porijekla, uvrštene u Popis droga, psihotropnih tvari i biljaka iz kojih se može dobiti droga te tvari koje se mogu uporabiti za izradu droga („Narodne novine“ broj 13/2019 i 134/21), kao i sve njegove izmjene i dopune objavljene u „Narodnim novinama“ na dan provjere utjecaja.

Članak 8.

Smatra se da je radnik u alkoholiziranom stanju ako u krvi ima alkohola više od 0,0 g/kg, odnosno više od 0,0 miligrama (promila) u litri izdahnutog zraka.

Smatra se da je radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti ako radnik odbije pristupiti provjeri.

Radnik koji je neposredno prije dolaska na rad ili u vrijeme dnevnog odmora ili tjednog odmora konzumirao alkoholna pića u količinama koja bi mogla rezultirati koncentracijom većom od utvrđene u stavku 1. ovog članka, dužan se osobno ili telefonom javiti neposrednom rukovoditelju i priopćiti mu razlog odustajanja od dolaska na posao.

U slučaju iz prethodnog stavka, radniku će se odobriti dan godišnjeg odmora ako se radnik suglasi s tim ili slobodni dan iz preraspodjele ili će se taj dan uvesti u evidenciju radnog vremena kao izostanak krivnjom radnika i neće biti plaćen.

Članak 9.

Stanje pod utjecajem droge je stanje koje se utvrdi odgovarajućim testiranjem, a pokazuje da osoba ima u tijelu nedozvoljenu ili zabranjenu drogu ili drugo sredstvo ovisnosti.

Pozitivan preliminarni test mora se potvrditi potvrdnom metodom.

Članak 10.

Pokazatelj ponašanja u smislu ovog Pravilnika su znaci koji ukazuju da je radnik pod utjecajem alkohola, droge ili drugih sredstava ovisnosti, u smislu promijenjenog i nedoličnog ponašanja, njegovog izgleda ili djelovanja koje odstupa od uobičajenog.

Alkoholizirana osoba može se prepoznati po sljedećem: osoba postaje razgovorljiva, nemirna, afektivna i impulzivna; hod postaje nesiguran i teturajući; govor je otežan i nerazgovijetan; sposobnost shvaćanja popušta; smanjena je moć rasuđivanja i sposobnost reagiranja; slabi sposobnost samokritike i kontrole; tijek misli je skokovit; pamćenje popušta; javlja se grubost u ponašanju i duševna razdraženost; koža na licu i drugdje se zacrveni (proširuju se krvne žile); vanjski izgled odaje zapuštenost u odijevanju i održavanju osobne higijene.

Osoba pod utjecajem droge i drugih sredstava ovisnosti može se prepoznati po sljedećem: neobično ponašanje (nekontrolirani smijeh, hiperaktivnost, impulzivnost); duševna razdraženost; povlačenje u sebe; pretjerana mirnoća, nemir i sl; jako je uznemirena kod apstinencijske krize, a nakon uzimanja sredstva ovisnosti, uznemirenost naglo prestaje; odsutnost tijekom misli; sposobnost shvaćanja popušta; smanjuje se moć rasuđivanja i sposobnost reagiranja; slabi motorika pokreta; slabi sposobnost kritike i samokritike; pamćenje popušta; kod uzimanja nekih sredstava ovisnosti zjenice oka jako se prošire ili suze bez utjecaja na svjetlost; vanjski izgled odaje zapuštenost u odijevanju i održavanju vanjske osobne higijene.

4. TESTIRANJE

Članak 11.

Svaki radnik koji zatekne na radu radnika za kojeg posumnja da je u alkoholiziranom stanju ili pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti, dužan je podnijeti prijavu neposrednom rukovoditelju ili ovlašteniku zaštite na radu.

Svaki radnik za kojeg neposredni rukovoditelj ili ovlaštenik zaštite na radu posumnja da je u alkoholiziranom stanju ili pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti, dužan je pristupiti provjeri alkoholiziranosti ili drugih sredstava ovisnosti.

Provjeru alkoholiziranosti obavlja za to osposobljena osoba iz Županije ili se ista povjerava vanjskom za to osposobljenom društvu ili ustanovi (u daljnjem tekstu: ispitivač).

Prisutnost alkohola u organizmu utvrđuje se instrumentom za otkrivanje prisutnosti alkohola u izdahnutom zraku.

Odgovorna ovlaštena osoba od strane Župana skrbi o nabavci i ispravnosti uređaja za testiranja na alkohol.

Prisutnost droge u organizmu utvrđuje se preliminarnom metodom, a u slučaju pozitivnog testa potrebno je provesti potvrdnu metodu u ovlaštenoj ustanovi.

Provjeru alkoholiziranosti ili drugih sredstava ovisnosti nije potrebno prethodno radniku najaviti.

Testiranje se provodi i u slučaju ozljede na radu, sumnje da je radnik pod utjecajem sredstava ovisnosti, neprimjerenog ponašanja koje može biti uzrokovano uzimanjem sredstava ovisnosti kao i u svim drugim okolnostima kada je to potrebno i primjereno.

Testiranju mora prisustvovati ispitivač te svjedoci koje odabere Županija ili ovlaštenik Župana. U svakom slučaju utvrđivanja prisutnosti alkohola ili drugih sredstava ovisnosti provodi se samo uz pristanak radnika.

Članak 12.

Ako nakon rezultata provjere alkoholiziranosti alkometrom, ispitivač i dalje sumnja da je radnik pod utjecajem alkohola ili drugog sredstva ovisnosti, neposredni rukovoditelj ili ovlaštenik zaštite na radu upućuje radnika liječniku ili specijalistu medicine rada ili u zdravstvenu ustanovu, radi izuzimanja uzorka biološkog materijala (krv, urin) potrebnog za utvrđenje alkoholiziranosti ili drugog sredstva ovisnosti.

Radniku se u tu svrhu izdaje uputnica koja je sastavni dio ovog Pravilnika (Prilog 2.) za izuzimanje biološkog materijala koju mu uručuje ovlaštena osoba ili neposredni rukovoditelj ili ovlaštenik zaštite na radu .

Jedan primjerak uputnice s potpisom radnika o primitku iste te satom i nadnevkom uručjenja, zadržava Županija.

Radnik je obvezan odmah, a najkasnije u roku od 2 (dva) sata pristupiti izuzimanju biološkog materijala liječniku ili specijalistu medicine rada ili u zdravstvenu ustanovu u koju je upućen.

Ako radnik odbije pristupiti provjeri alkoholiziranosti ili drugih sredstava ovisnosti na način da odbije pristupiti alkotestiranju alkometrom, da ne uspije alkotestiranje iz razloga što se radnik ne pridržava postupka alkotestiranja određenom od strane ispitivača, ili ako odbije pristupiti uzimanju biološkog materijala kod liječnika ili specijaliste medicine rada ili u zdravstvenu ustanovu u koju je upućen, bilo na način da uopće ne postupi po uputnici ili postupi izvan propisanog roka za izuzimanje biološkog materijala, smatrat će se da je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.

Članak 13.

O provedenom testiranju sastavlja se zapisnik koji sastavlja odgovorna ovlaštena osoba Županije, koja vrši testiranje.

Zapisnik se sastavlja u najmanje (3) primjerka ako se provjera stanja alkoholiziranosti povjerava vanjskom za to osposobljenom društvu ili ustanovi od kojih (1) zadržava ispitivač, (1) Županija, a (1) dobiva radnik.

Zapisnik se sastavlja u najmanje (2) primjerka ako se provjera stanja alkoholiziranosti povjerava osposobljenoj osobi iz Županije, od kojih (1) zadržava Županija, a (1) dobiva radnik

Zapisnik potpisuje odgovorna ovlaštena osoba, radnik i svjedoci.

Ako je radnik odbio pristupiti testiranju ili ako radnik odbije potpisati zapisnik, odgovorna ovlaštena osoba dužna je to navesti u zapisnik, a odbijanje radnika da potpiše zapisnik ne utječe na valjanost zapisnika kao dokazanog sredstva i to se evidentira u zapisniku.

Zapisnik o testiranju na prisutnost alkohola u organizmu na radnom mjestu sastavni je dio ovog pravilnika (Prilog 1.)

Članak 14.

Ako radnik odbije testiranje, smatra se da je pod utjecajem alkohola, droge ili drugih zabranjenih tvari

Odgovorna ovlaštena osoba obvezna je napisati zapisnik o činjenici da je radnik odbio testiranje.

Radnik koji je odbio testiranje, može na svoj trošak izvršiti analizu tjelesnih tekućina na prisutnost alkohola, droga ili drugih zabranjenih tvari u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi, ali uz prisutnost osobe iz stavka 2. ovog članka.

5. UDALJENJE RADNIKA S RADNOG MJESTA

Članak 15.

Neposredno rukovoditelj radnika i/ili ovlaštenik moraju udaljiti s radnog mjesta radnika kod kojeg je utvrđena prisutnost alkohola, droge ili drugih zabranjenih tvari u skladu s Pravilnikom.

Radnika se mora udaljiti s radnog mjesta i u slučaju ako odbije podvrgnut se testiranju, a naročito ako mu ponašanje odstupa od uobičajenog.

Ukoliko radnik odbije napustiti radno mjesto, Županija može koristiti usluge zaštitarske službe ili pozvati policijske službenike.

Radniku koji se udaljuje s radnog mjesta, odgovorna ovlaštena osoba ili neposredni rukovoditelj radnika ili ovlaštenik, moraju ponuditi radniku siguran prijevoz do mjesta stanovanja (na trošak radnika) ili pozvati člana obitelji, a ako radnik to odbije, Županija ne snosi krivnju za postupanje radnika nakon što radnik napusti radno mjesto.

U slučaju udaljenja radnika s radnog mjesta, zbog kršenja odredbi ovog Pravilnika, radniku se neće platiti kao vrijeme provedeno na radu.

6. MJERE/SANKCIJE ZA RADNIKA KOJI JE PREKRŠIO ZABRANU RADA

Članak 16.

Rad pod utjecajem alkohola, droge ili drugih nedozvoljenih tvari, smatra se kršenjem radne dužnosti.

Radnik koji radeći pod utjecajem alkohola, droge ili nedozvoljenih tvari prouzroči štetu Županiji ili trećoj osobi mora tu štetu nadoknaditi.

Županija utvrđuje mjere za radnika koji je prekršio zabranu rada pod utjecajem alkohola, droge, odnosno drugih zabranjenih tvari ovisno o okolnostima slučaja.

Članak 17.

Prema radnicima koji su postupili protivno zabrani iz članka 6. ovog Pravilnika primjenjuju se mjere kroz sankcije čija težina je ovisna o učestalosti kršenja zabrane i rezultatima testiranja.

Radniku kojemu se prilikom testiranja na prisutnost alkohola u organizmu utvrdi vrijednost alkohola u izdahnutom zraku više od 0,0 mg/I (0,0 g/kg težine u krvi), izriču se sljedeće mjere/sankcije:

- ako je kod radnika po prvi put utvrđena koncentracija alkohola manja od 0,5 mg/I u dahu (do 0,5g/kg težine u krvi), poslodavac će radniku uručiti pisano upozorenje,
- ako je kod radnika utvrđena koncentracija alkohola veća od 0,5 mg/I (od 0,5g/kg na više) ili drugi puta koncentracija alkohola manja od 0,5 mg/I (od 0,5 g/kg) županija će radniku uručiti pismo upozorenja kršenja obveza iz radnog odnosa s mogućnosti otkaza ugovora o radu, uz zabranu nastavka rada u Županiji i radnik će biti privremeno udaljen s radnog mjesta,
- ukoliko kod radnika po treći puta bude utvrđena koncentracija alkohola manja ili veća od 0,5 mg/I u dahu (do 0,5 g/kg težine u krvi) ispunjeni su uvjeti za izvanredni otkaz ugovora o radu,
- ako radnik kojemu je već utvrđena koncentracija alkohola u dahu veća od 0,5 mg/I (do 0,5 g/kg težine u krvi) bude ponovno po drugi puta zatečen na radnom mjestu pod utjecajem alkohola, neovisno o vrijednostima utvrđenim testiranjem ili ako odbije pristupiti testiranju na alkohol, poslodavac će radniku uručiti pisano upozorenje o kršenju obveza iz radnog odnosa s mogućnosti otkaza ugovora o radu, uz preporuku da se javi svom izabranom liječniku radi upućivanja na liječenje od ovisnosti o alkoholnim pićima.

Članak 18.

Ukoliko radnik, kojem je bila utvrđena koncentracija alkohola u dahu manja od 0,5 mg/I, godinu dana od testiranja ne bude pod utjecajem alkohola, upozorenje mu se briše.

U slučaju ponovnog kršenja zabrane ovog Pravilnika, ili odbijanja pristupiti testiranju na alkohol nakon što je radniku prethodno bilo uručeno upozorenje iz radnog odnosa iz istih razloga, ispunjeni su uvjeti za otkaz ugovora o radu zbog skrivljenog ponašanja radnika.

7. AŽURIRANJE I USKLAĐENJE PLANA

Članak 19.

Ovaj Pravilnik se usklađuje odmah nakon svake izmjene podataka o čemu brine Župan Splitsko-dalmatinske županije.

Župan prati sadržaj i odredbe ovog Pravilnika, te predlaže potrebne izmjene ili dopune koje osiguravaju njegovu primjenu.

8. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 20.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu prvog dana od dana objave u „Službenom glasniku Splitsko-dalmatinske županije“.

KLASA: 025-01/22-0003/0004

URBROJ: 2181/1-02-22-0002

Split, 9. svibnja 2022.

ŽUPAN

Blaženko Boban, v.r.